

3 actori sovietici în jurul mesei rotunde

- Ludmila Kasatkina, artistă a poporului a U.R.S.S., Vicepreședinte al B.T.O.
- Svetlana Bragarnik, artistă emerită a R.S.F.S.R.
- Mihai Volintir, artist al poporului al U.R.S.S.

Trei actori sovietici, Ludmila Kasatkina, Svetlana Bragarnik și Mihai Volintir, membri ai delegației V.T.O. (Asociația oamenilor de teatru) sosite cu prilejul Zilelor culturii sovietice la București, au răspuns invitației noastre la o masă rotundă pe teme profesionale ; au participat, din partea redacției, Mira Iosif, Theodor Mănescu și Paul Tutungiu, precum și Mihaela Moraru, asistent universitar la Catedra de filologie rusă a Universității București, care cu eleganță, competență și fler jurnalistic a asigurat translația.

După ce a urât bun venit oaspeților, dramaturgul Theodor Mănescu s-a referit la bunele raporturi, de veche tradiție, dintre teatrul românesc și teatrul sovietic, menționând, în acest context, faptul că „într-unul dintre ultimele numere ale revistei noastre am publicat o notă care reamintește că acum 50 de ani o primă delegație a sindicatului artiștilor de teatru români, din care făceau parte marea actriță Maria Filotti și importantul critic Ion Marin Sadoveanu, a fost oaspetele artiștilor din Moscova. După cel de-al doilea război mondial, asemenea întâlniri au intrat în firescul relațiilor noastre ,ele generând rezultate pozitive și de o parte și de alta.

Discuția noastră prietenească de azi o va conduce colegul meu Paul Tutungiu“.

PAUL TUTUNGIU Sigur că cititorii noștri așteaptă cu interes nu numai articole teoretice despre arta teatrală sovietică, ci și relatări despre concretul vieții artiștilor. Cite amănunte revelatoare nu ne-ați putea împărtăși despre propria dumneavoastră viață, despre viața teatrelor în care vă desfășurați activitatea ! Să începem cu o întrebare simplă, dar — în acest context — firească *cum ați devenit actori ?*

LUDMILA KASATKINA Sînt artistă la Teatrul Armatei Sovietice. Provin dintr-o familie de muncitori. Cînd aveam 11 ani, în școală s-a organizat un cerc de dans. M-am înscris și eu, deși veneam de la o distanță foarte mare pentru a fi prezentă la clasa de coregrafie a Teatrului „Balșoi“. La 14 ani, m-am îmbolnăvit și a trebuit să renunț la balet. La absolvirea liceului, mă hotărîsem pentru teatru. Am „rîscat“ admiterea la Institutul

de teatru, președintele comisiei de admitere fiind marele Tohanov. Erau 93 de candidați pentru un singur loc. Acest loc, deși eram foarte tînără (am terminat liceul cu zece clase), l-am ocupat eu. Imediat după absolvire, am fost repartizată și primită în trupa Teatrului Armatei Sovietice, unde lucrez și în prezent. În acest teatru, am deținut pînă azi 59 de roluri principale. Teatrul Armatei Sovietice își propune ca temă centrală a repertoriului eroismul. Încă de cînd eram studentă admiram spectacolele acestui colectiv și îmi spuneam „Aș fi fericită dacă ar avea nevoie de mine ; este teatrul căruia aș vrea să-i consacru viața mea !“

PAUL TUTUNGIU Și iată că dorința dumneavoastră a fost împlinită ! Să vedem ce ne spune în această privință Svetlana Bragarnik.

SVETLANA BRAGARNIK Sint actriță la Teatrul „Gogol“ din Moscova. Orașul meu natal este Riga. Nici eu nu provin dintr-o familie de actori. Părinții mei sint amândoi ingineri, și cît timp am fost elevă nu m-am urcat niciodată pe scenă, cu nici un fel de ocazie. Mi-a fost frică de scenă. În adîncul sufletului meu, simțeam totuși că voi fi artistă. Nu știu de unde venea acest sentiment. Cînd am terminat liceul, am avut curajul, „tupeul“ să mă duc direct la Moscova și să dau examen la Institutul de teatru. Eram scundă și foarte slabă și m-am prezentat cu monologul lui Pugaciov (Pușkin). Comisia m-a privit cu uimire... Am urmat apoi patru ani Institutul, unde am avut profesori minunați, artiști din vechea generație Rodievski, Koski... După absolvire am fost invitată să lucrez la Teatrul „Gogol“, și de atunci fac parte din colectivul acestuia.

PAUL TUTUNGIU Dacă „eșantionul“ adus de dumneavoastră în discuție este reprezentativ, am putea eventual trage o concluzie cu privire la stabilitatea actorilor în teatrele sovietice ?

MIHAI VOLINTIR Spre deosebire de frumoasele mele colege, Ludmila Kasatkina și Svetlana Bragarnik, mari artiste și stimate de o lume întreagă, eu nu am urmat aceeași școală de teatru. Profesorii mei, pedagogii mei de teatru au fost lumea, natura. Aș spune că am ajuns actor și datorită lumii care vine la teatru. Iată o temă care n-ar trebui ignorată cum îl modelează spectatorul pe actor... Prin 1957, fiind tînr învătător într-un sat micuț pe malul Ciornei, am încercat să dau glas chemării mele spre teatru înființînd o mică trupă, alcătuită, firește, din învățătorii care îmi erau colegi. Spectacolul nostru a fost văzut de un regizor profesionist, Boris Hacenکو, cîndva cunoscut în teatru ca Boris Radov. Acest om (întrebuințez aici în mod intenționat cuvîntul *om*) m-a întrebant dacă nu vreau să fac teatru profesionist. După cum vedeți, am răspuns afirmativ. Problema continuității la locul de muncă este valabilă și în cazul meu am fost angajat atunci la Teatrul „Vasile Alecsandri“ din orașul Bălți, din a cărui trupă fac parte și astăzi.

THEODOR MĂNESCU Am impresia că oaspeții noștri nu-și cunoșteau reciproc pînă acum începuturile biografiei de actor... Este o plăcere pentru noi să le oferim această posibilitate.

PAUL TUTUNGIU Care a fost rolul cel mai important ce vi s-a încredințat ? Rolul care v-a pus cele mai dificile probleme și care, bineînțeles, v-a adus și cea mai mare recoltă de bucurii...

LUDMILA KASATKINA : Am început ca actriță de comedie, atît în teatru cît și în film. Primul meu film a fost *Im-*

blinzitoarearea de tigris; au urmat *Luna de miere*, tot o comedie, și filmul pentru televiziune *Imblinzirea scorpiei* (și în film și în spectacolul de teatru am jucat rolul Catarinei). Acest film pentru televiziune a fost prezentat la Monte Carlo în 1962, unde am primit marele premiu *Nimfa de aur*.

Foarte multe roluri dramatice le-am jucat îmbrăcată în soldat, cu cizme și cu rubașcă ; am jucat personaje care au trăit pînă la victoria din 1945, personaje care au murit înainte de a vedea Victoria... Am jucat în *Nila Toboșara*, un serial sovietic foarte aproape de document, regizat de Serghei Kolosov. În film, secvențele interpretate se alăturau scenelor documentare, luate din arhivă... Kolosov ne-a pus în fața unei probleme foarte grele : să nu jucăm, ci să trăim soarta respectivilor eroi, astfel încît să nu se vadă „lipitura“ la montaj între document și scenele „cu actori“.

Întrebarea dumneavoastră vizează un anume rol ; mi-e greu să mă opresc la unul singur. Poate că cel mai greu a fost cel din serialul *Operațiunea Trieste*, în care am jucat o monarhistă fanatică, un dușman foarte deștept, foarte puternic... Dacă mă gîndesc bine, cred totuși că cel mai greu rol a fost tot un personaj real, în filmul *Nu-ți uita numele*. Femeia despre care este vorba în film trăiește și în prezent în orașul Minsk, fiind pe jumătate oarbă. Regizat tot de Kolosov, filmul a primit cîteva premii. Este un film antifascist, împotriva ororilor războiului. Aproape jumătate din acțiune se petrece în lagărul unde este adusă această femeie, împreună cu copilul ei nou născut. Închipuiți-vă scena cînd mi se ia copilul, în lagăr... Cinci ani am pregătit acest film. Între timp, am făcut alte filme, lucrăm în teatru, dar totodată mă pregăteam sufletește pentru clipa cînd îmi vor lua pe unicul meu fiu, pe Alioș, și cel mai frică mi-era de această zi nenorocită... Am trăit mai mult de două luni și jumătate, singură, pe teritoriul unde fusese lagărul. Pentru acest rol am slăbit 14 kilograme, am ajuns pînă la epuizarea totală, dar filmul a însemnat pentru mine un omagiu adus mamei mele, care trăiește, și mamei Annei Rozova, care a murit în timpul războiului, la 24 de ani, și tuturor mamelor noastre. Acest film a fost pentru mine cel mai greu și a rămas, sub aspectul trăirii, și cel mai chinuitor.

PAUL TUTUNGIU Aceasta, în film, dar în teatru ?

LUDMILA KASATKINA : Foarte pe scurt : Comisarul din *Tragedia optimistă* de Vișnevski.

SVETLANA BRAGARNIK : Pentru mine, toate rolurile sint grele, de fiecare dată cînd mi se încredințează un rol, am sentimentul că nu o să iasă nimic și îmi

Ludmila Kasatkina

Svellana Bragarnik

este frică : „Uite, acum o să-și dea seama lumea că nu aici este locul meu. Rolul cu care am venit eu în teatru a fost o compoziție, personajul depășea cu mult vârsta mea, și de atunci a rămas ca un dat că eu joc personaje cu mai multă experiență de viață decât mine; cel mai tânăr avea 42 de ani, cel mai vîrstnic, 68. Toate aceste roluri, care mi se par grele, după ce reușesc să trec hopul îmi devin foarte dragi. Acum, după ce am văzut că în repertoriul Teatrului Național din București figurează *Zbor deasupra unui cuib de cuci*, sînt tentată să spun că cel mai greu mi-a fost chiar în această piesă, în care am fost Sora-șefă; ea este întruchiparea răului, dar am vrut să-i dau și anumite trăsături umane, să fie o înmănunchere complexă, să aibă și ea ceva bun, o reacție de compătimire, un impuls de milă. În fond, este o femeie foarte nefericită... Mi s-a întîmplat ceva asemănător celor relatate de Ludmila Kasatkina, am slăbit foarte mult : știți doar că în școala rusească de teatru totul trece prin inimă ; or, personajul încearcă atîtea emoții, are trăiri foarte puternice, chiar dacă sînt „negative“ din punct de vedere moral.

PAUL TUTUNGIU : Am impresia că nu acesta v-a fost rolul cel mai îndrăgit...

Mihai Volintir

Foto : Filofteia Alexandrescu

SVETLANA BRAGARNIK : Într-adevăr. Aș vrea să vă mai vorbesc și despre rolul reginei Elizabeth dintr-o piesă scrisă de un dramaturg foarte tânăr, Aleksandr Remis. Este povestea ultimei iubiri a Elizabeth și a ultimei ei trădări față de sine însăși. Spectacolul are loc într-o sală abia ceva mai mare decât o cameră obișnuită, de 80 de locuri, iar eu trebuie să am 68 de ani, și mimica unei femei de 68 de ani, trebuie să fac ceva pentru a-mi schimba chipul; dar așa, de foarte aproape, orice fard, orice „măsluire“ este evidentă... Jucînd-o pe Elizabeth, am ajuns la concluzia că un rol se face cu inima, și nu cu înfățișarea... Dacă ați ști câte lacrimi mi-a smuls acest rol!

PAUL TUTUNGIU : Această mărturisire a Svetlanei Bragarnik pune în lumină relația dintre personaj și mască și ne face să ne întrebăm dacă nu cumva orice spectacol este în realitate un spectacol cu măști.

MIHAI VOLINTIR : Nu-mi place să răspund la întrebarea aceasta, despre cel mai greu rol. Veți spune că este o atitudine sentimentală, de răsfăț. Adevărul este că-mi simt rolurile ca fiind copiii mei, sînt trecute prin suflet și au luat cu ele o părticică din viața mea... Aș mai putea spune că unul este mai bun și altul mai rău, unul greu și altul facil? Dacă un rol de film sau de teatru mi-a adus mai multă „glorie“ (să zicem personajul Budulaie, din filmul serial *Tiganul*, care parca a intrat în sufletul tuturor, încît am primit mii de scrisori, din Uniunea Sovietică, dar și din Iugoslavia, Polonia, adresa scrisă pe picurii fiind doar : U.R.S.S. — *Budulaie*), nu înseamnă că acest rol mi-a adus sfînta satisfacție profesională... Totuși, dacă sînt „somat“ aici să vorbesc despre un rol la care „îin foarte mult“, mă simt legat de personajul Dimitrie Cantemir, din filmul cu același titlu, turnat la Studioul „Moldova-film“ de regizorul și scriitorul Vlad Ioviță, un tînăr de mare talent care din păcate nu mai este printre noi, și care, dacă ar fi trăit, ar fi făcut foarte mult pentru arta cinematografică.

PAUL TUTUNGIU : Cum v-ați pregătit pentru acest rol?

MIHAI VOLINTIR : N-aș vrea să se creadă că sînt superstițios, dar cu mult înainte ca Vlad Ioviță să-și scrie scenariul, pe cînd eram student, mergeam pe la diferite biblioteci din Chișinău, cu o aprigă dorință în suflet de a ști cît mai multe despre Dimitrie Cantemir : ce a scris, cum a scris, cum a trăit, de ce a procedat așa cum a procedat, ce tragedie a trăit cînd a plecat din Moldova, cîne sînt fiii și fiicele lui. Aproape toți oamenii de literă știu despre patima asta a mea pentru Dimitrie Cantemir. Trecuseră cîteva ani cînd am auzit că „Moldova-

film“ pregătește intrarea în producție a unui film despre Dimitrie Cantemir, marile filozof, scriitor, om politic, șef de stat, și jinduim să joc și eu măcar un rol mic. Și, iată, sînt invitat la Studioul „Moldova-film“ să-l joc pe cronicarul Ion Neculce. Trec cu bine probele pentru Neculce. Dar în aceeași seară îi spun regizorului „Măi Vlad, n-ai visat niciodată să-l probezi pe Mihai Volintir în rolul lui Dimitrie Cantemir?“ Vlad mi-a răspuns : „Am visat, Mihai, dar cînd am vorbit de tine nu m-au susținut ceilalți. Totuși, ia citește monologul ăsta, cînd se întoarce Dimitrie Cantemir din Turcia“. Iau și citesc, în timp ce Vlad mă filma „22 de ani am stat în Turcia. Cei care sînt de-o seamă cu mine vor fi ca frații ai mei, cei mai mici vor fi, ca niște copii ai mei, în fața celor mai mari decât mine mă voi închina ca la părinții mei“. După un timp, tocmai mă pregăteam să plec în Ucraina, unde, la o cetate, începeau filmările și eu trebuia să-l interpretez pe Ion Neculce, cînd primesc acasă o telegramă. O citește nevastă-mea și-mi spune : „Uite, aici scrie că nu-l mai joci pe Neculce, îl joci pe Dimitrie Cantemir“. „Trebuie să fie o greșeală!“ Mă duc peste două zile la Chișinău (eu locuiesc în Bălți), și președintele cinematografiiei, Ivan Efremov, îmi confirmă telegrama : „Mihai, proba ta pentru Dimitrie Cantemir, deși scurtă, este extraordinară. Le-a întrecut pe toate“. V-am spus că nu sînt superstițios. Subliniez asta, pentru că am început lucrul asupra rolului lui Dimitrie Cantemir exact de ziua mea de naștere, și aveam vîrsta lui Dimitrie Cantemir cînd s-a urcat pe tronul Moldovei. Pentru rolul din acest film am primit Premiul de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

PAUL TUTUNGIU : Unde vă simțiți mai bine ca actor, în film sau în teatru?

MIHAI VOLINTIR : Am o mare stimă pentru scena de scîndură, dar tot atît de mare și pentru film. Primul meu rol în teatru a fost rolul surugiului din *Chirșta în Iași* de Vasile Alecsandri. Toate rolurile mele în teatru erau supravegheate de regizorul Boris Hacenکو ; după ce am interpretat rolul lui Ion din *Năpasta* de I. L. Caragiale — asta se întimpla cam la șase ani după venirea mea în teatru —, mi-a spus : „De azi, vei juca așa cum gîndești tu. Tot ce vei face în scenă voi accepta. Pînă astăzi, am vrut să te cizelez“. Spectacolul acesta, *Năpasta*, a intrat în fondul de aur al Teatrului „Vasile Alecsandri“ din Bălți. S-a jucat vreme de 15 ani aproape în fiecare colțisor al Moldovei sovietice. Marea critică din Moscova l-a apreciat foarte mult.

PAUL TUTUNGIU : Și totuși, în teatru actorul simte suflul sălii, respirația, emoția spectătorului. Pe cînd în film, nu. De

ce sinteti la fel de „acasă” și în teatru și în film ?

MIHAI VOLINTIR : Pentru că sala de spectacole există și atunci când filmezi. Și atunci există spectatori. Pentru mine există milioane, sute de milioane de spectatori ; îi văd cu ochii minții, când filmez la Studioul Central din Moscova.

PAUL TUTUNGIU : Iată o profesiune care vizează o relație esențială chiar dacă nu se află, la propriu, în fața actorului, publicul trebuie simțit. Vă adresez, în continuare, o nouă întrebare ; cum se desfășoară o zi din viața actorului sovietic ? Prin anii '30, un grup de scriitori progresiști din Europa, între care se număra și Maxim Gorki, au convenit să scrie câte o bucată de proză intitulată „O zi din viața mea”. Am „furat” de acolo ideea. Așadar, stimați oaspeți, alegeți o zi din viața dumneavoastră și povestiți-o pentru cititorii revistei noastre.

THEODOR MĂNESCU : De pildă, când vă treziți dimineața ? Eu mă trezesc la 5,20. Cineva foarte drag mie a murit, probabil, la 5,20 dimineața. De atunci, de atîția ani, eu mă scol automat la această oră. Poate și de aceea m-au impresionat cuvintele Ludmillei Kasatkina despre mamă, despre personajul real pe care l-a interpretat... Poate că — în general vorbind — există o legătură biopsihică între cei dragi, astfel încît eu să mă scol la 5,20 dimineața, indiferent la ce oră tîrzie din noapte mă culc.

MIHAI VOLINTIR : Într-adevăr, viața fiecărui artist își are și ritmurile ei personale... Dar, dacă vă povestesc o zi din viața mea, o zi de lucru, mi-e teamă să nu fiu catalogat drept megalofantezist. Muncim foarte mult și simțim cu atît mai mult nevoia de a vedea și alte colective de teatru.

THEODOR MĂNESCU : Din păcate, tocmai actorii văd cel mai puțin teatru, pentru că ei îl joacă. Probabil că dumneavoastră, în calitate de oaspeți, ați aflat de la Asociația Oamenilor de Teatru și Muzică, unde ați fost ieri, despre sistemul de festivaluri și colocvii existent în România, sistem care ne permite și nouă, oamenilor de teatru, ca în decurs de un an să putem vedea 60—70 de spectacole ; ceea ce, pentru critici, pentru regizori, scenografi și actori este realmente foarte important.

PAUL TUTUNGIU : M-am gîndit să supunem la vot : cine este pentru și cine este contra întrebării „o zi din viața actorului sovietic” ?

LUDMILA KASATKINA : Nici o zi a omului de artă nu seamănă cu alta. Într-o zi cînd se întîmplă un eveniment fericit în țară, poți avea în familie unul nefericit — sau invers. O zi de muncă este foarte greu de povestit, pentru că noi,

actorii profesioniști, sîntem ocupați absolut tot timpul. Profesia cere într-adevăr foarte mult de la noi.

La o conferință de presă într-o țară occidentală, la care eu participam ca reprezentantă a cinematografilei sovietice, un ziarist mi-a pus întrebarea : „V-am văzut într-un rol foarte frumos și important, am aflat că sinteți artista principală a teatrului, că lucrați foarte des la radio și televiziune, ce aveți un fiu. Am vrea să știm ce personal de serviciu aveți acasă, cîți oameni angajați să vă facă treburile casnice ?” Am răspuns : „În clipa de față nu am pe nimeni, nici o persoană care să mă ajute”. Ziaristul a insistat : „Și atunci, cum se descurcă fiul, soțul ?” I-am spus : „Îmi pare rău că nu sînt prezenți nici fiul și nici soțul, ca să vă spună cît este de îndrăgît căminul nostru de toți prietenii. Am timp și pentru casă și pentru o activitate obștească. Am timp pentru toate, așa cum au și celelalte femei sovietice. Cum facem — acesta este secretul nostru.”

THEODOR MĂNESCU : Cred că și femeile române stăpînesc secretul acesta.

PAUL TUTUNGIU : O nouă întrebare, mai „concretă” cu ce regizor lucrați în clipa de față ?

LUDMILA KASATKINA : Aș dori mai întîii să amintesc aici de regizorul Aleksei Popov, cu care am lucrat 12 ani ; doresc să evoc personalitatea lui pentru că era neiertător cu eroarea scenică. Repetam, de pildă, *Revizorul* de Gogol și eu spuneam „Mamă, acolo a venit cineva !”. Popov m-a repetat : „Părăsește repetiția ! !” Am rămas stană de piatră. „Repetiți Gogol — mi-a explicat el — și n-ai spus *au, mamă*, ai spus numai *mamă*. Deci, nu-ți dai seama ce autor joci”. Popov era de părere că tinerilor nu trebuie să le iertăm nimic ; sînt sănătoși, nu mor de foame, sînt îmbrăcați foarte bine, nu au probleme de viață, deci de la ei trebuie să cerem cel mai mult. Cînd îmi făcea analiza rolului, Aleksei Popov prevedea toate greșelile pe care le voi comite pe scenă, și scruta în așa fel rolul încît după acea ședință de lucru plîngeam trei luni.

THEODOR MĂNESCU : Plîngeați cu adevărat ?

LUDMILA KASATKINA : Nu există actor care să nu plîngă. Mai puțini o recunosc. Aleksei Popov mă obliga să caut, și găseam, într-adevăr, în forțele mele, alte rezolvări. Aș dori să-l evoc și pe regizorul cu care am făcut opt filme, Serghei Kolosov. Datorită lui am jucat Cehov și Shakespeare. Dealtfel, este soțul meu.

PAUL TUTUNGIU : Dar, în prezent, pe scena de scîndură, cu ce regizor lucrați ?

LUDMILA KASATKINA : Cu Aleksandr Burdonski și cu Pavel Homski, invitat de la Teatrul „Mossoviet”. Dar cer îngădu-

înăsa vorbesc despre arta lui Kolosov, care știe să-i facă pe actori să se reîntoarcă de la Studioul de filme la teatru, nu ostensiți, nu epuizați, ci realmente reconfortați. Ultimul film pe care l-am făcut cu el, *Maica Maria*, m-a făcut să retrăiesc o soartă cu totul ieșită din comun. Maica Maria este o nobilă emigrantă, poetă, a fost prietenă cu Anna Ahmatova, cu Blok, acesta din urmă chiar i-a dedicat o poezie. Personajul este o femeie care a pierdut la Paris două fiice; crede în Dumnezeu, se călugărește, dar în timpul războiului, deși era maică în mănăstire, a devenit luptătoare activă în rezistență și a ajutat foarte mulți prizonieri să fugă din lagărele hitleriste din Occident; deci a rămas credincioasă popoului și patriei sale. Maica Maria a murit la 52 de ani, în lagărul de la Ravensbrück, ducându-se în camera de gaze în locul altei femei, care avea trei copii. În 52 de ani, ai timp să faci atîta bine oamenilor, încît să rămii veșnic în amintirea lor.

PAUL TUTUNGIU Păcat că tiparul nu poate reține și intonația... Dumneavoastră, Ludmila Kasatkina, povestiți atît de frumos, încît mi-aș dori să fiu zilnic invitat la sala de conferințe unde vorbiți dumneavoastră despre film și despre teatru. Acum, mi se pare, este rîndul Svetlanei Bragarnik...

SVETLANA BRAGARNIK În teatru, lucrez în prezent cu un regizor foarte tînăr, Viaceslav Dogaciov, care montează un spectacol cu o piesă a Mariei Iablonski, despre soarta unei actrițe, despre povara profesiei de actor, despre durerile și bucuriile actorului. Viaceslav Dogaciov dorește să realizeze un spectacol-experiment. Începutul repetițiilor a fost marcat de evitarea, în teatru, a unui psiholog. Acesta ne-a supus unor experiențe, în ideea ca întreaga trupă, realizînd spectacolul despre care vorbesc, să fie eliberată de problemele personale, astfel încît noi, actorii, să putem realiza o comuniune spirituală, un spirit de echipă.

THEODOR MĂNESCU Aceasta este teoria „vasului gol“ ?

SVETLANA BRAGARNIK Cred că da. Ne era oarecum frică, eram intimidată de psiholog, ne întrebam dacă o să fim hipnotizați. Acum ni se pare foarte interesant și chiar ușor să repetăm. Ne spunem povești, ca niște copii, și așteptăm cu nerăbdare să vină repetițiile.

PAUL TUTUNGIU : Păcat că nu avem timp să ne oprim la capitoul experien-

tului — care, în ultimii ani, a căpătat în teatrul sovietic expresii demne de interes. Revista noastră a informat, cu diferite ocazii, pe cititorul român despre direcțiile mai importante ale teatrului experimental sovietic. Să vedem cu cine lucrează în prezent Mihai Volintir.

MIHAI VOLINTIR În momentul de față lucrez cu un regizor oarecum necunoscut, Mihai Ermolaevici, piesa *Amurgul* după Dudaev, un dramaturg foarte interesant din Bielorusia.

PAUL TUTUNGIU : Cum acest Mihai Ermolaevici sînteți chiar dumneavoastră, vă rog să ne spuneți care este primul spectacol pe care l-ați regizat...

MIHAI VOLINTIR : O comedie muzicală poloneză, *Biroul bunelor servicii*, un spectacol cu tineret pentru tineret, și apoi altele.

PAUL TUTUNGIU În final, permiteți-mi să vă întreb : ce doriți să transmiteți cititorilor revistei noastre ?

MIHAI VOLINTIR : Mi-a plăcut foarte mult spectacolul *Cabala bigoșilor*, la Teatrul „Bulandra“. Cred că este un model de cum poate fi jucat acest text. Actorii de la „Bulandra“ știu să-și trăiască personajele. Publicul bucureștean este într-adevăr extraordinar.

LUDMILA KASATKINA : În primul rînd, vreau să mulțumesc și în fața cititorilor dumneavoastră pentru frumoasa primire pe care ne-ați făcut-o, și aici la redacție și în alte instituții culturale importante. Întrucît printre cititorii dumneavoastră sînt, desigur, și mulți actori, vreau să le mulțumesc pentru minunatele spectacole pe care le-au prezentat în aceste zile, și le doresc succese trainice în creația scenică. Doresc tuturor fericire, pace, sănătate, prietenie.

SVETLANA BRAGARNIK Aș vrea să doresc tuturor colegilor mei români, care, firește, sînt cititorii revistei dumneavoastră, același lucru pe care mi-l doresc mie și colegilor mei sovietici : să nu uităm niciodată că arta poate influența nu numai viața culturală, ci și politica, că noi, oamenii de artă, putem să contribuim cu ozon pentru a se respira numai pace pe pămînt.

PAUL TUTUNGIU : Vă mulțumesc în numele cititorilor noștri, care vor fi desigur încîntați că le oferim o întîlnire cu dumneavoastră, deloc convențională ci, dimpotrivă, caldă, sinceră, desfășurată sub semnul marilor adevăruri.